



PISMO TYGODNIOWE ILUSTROWANE DLA KOBIET.

W Warszawie
kwartalnie 75 kop.

CZAS
odnowić prenumeratę!

Z przesyłką pocztową
kwartalnie 1 rb.

Szczęśna.

DŹWIGNIE.

„Szkice współczesne“

A wtedy unikniemy jeszcze jednego zła, które się wśród nas rozkrzewiło: tego odkładania wszystkiego dobrego, właśnie trudniejszego do wykonania, właśnie na razie najpotrzebniejszego — na przyszłość!

Nie jeden z nas, zasklepiony w swojej codziennej sztuce dla sztuczki — odkłada prawdziwe działanie, poprawę stosunków własnych i społecznych, myśli odrodzenia siebie i innych — na przyszłość. W tej fatalnej „muzycznej przyszłości“ mieszczą się wszystkie nasze dobre chęci, zamiary, pomysły, pragnienia, odsuwane z dnia na dzień, gdzieś, kędyś, za lat szeregi, do jakiejś epoki, w której wszystko będzie łatwym, możliwym i przystępnym. Obowiązki nasze dzielimy na teraźniejsze i na przyszłe: te teraźniejsze jednak tak nas pochłaniają, że owe dalsze stają się coraz dalszemi, aż w końcu zapadają w jakąś mgłę, która je czyni niewyraźniejszymi, i ostatecznie nikną w nieokreślonej zupełnie przestrzeni. Przyszłość jest także otchłanią, w którą, jeśli rzucimy myśl, zamiar, czy zobowiązanie — za daleko, to nie dobiegniemy krokami naszej doczesności do mety, leżącej poza możliwym naszym szlakiem. Tylko chwila obecna, tylko teraźniejszość jest najlepszym gruntem dla siewu; to, co siejemy — to zejdzie niedługo, albo też może trochę później, może bardzo późno, ale zejdzie, jeśli ziarno rzucone; skoro jednak zwłoczmy z siębą, nie doczekamy ani żniwa, ani późnej ożiminy naszych myśli i czynów. Na teraźniejszości zagonie działajmy, co można, z wytkniętym w przyszłość kierunkiem, ale nie ludźmy się przyszłością, jako polem pracy i zasług, bo nie wiemy, jaką ona będzie i czy wogóle dla nas nadejdzie.

Z krążących na powierzchni życia publicznego i prywatnego hasel, frazesów, z utartych i bezmyślnie nieraz powtarzanych zdań, uczynmy rzecz pożyteczną, ukujmy sobie prawidła wielkiej treści i doniosłości, uczynmy z nich dźwignie życiowe, któreby potężną siłą etyczną podnosiły nas ponad współczesny poziom egoizmów, bezkarnej drapieżności, samoochrony podstępnej dla innych, wyosobniania się we własnych tylko interesach i zgubnego lenistwa współczesnego; dajmy się tym dźwigniom podnieść z upadku moralnego, w którym teraz świat cywilizowany grzęźnie, i niech one nas wiodą w drogę nie tylko pozornego, maszynowego, elektrycznego postępu ludzkości, lecz w epokę istotnie dojrzewającego ducha i nowego wieku jego pracy.

Przemieńmy tylko znaczenie owych hasel współczesnych, a odrodzą nam się ideały, o których dziś wątpimy. Oto — siła ducha przed prawem zmysłów, niech rządzi w nas, czystość celów życiowych na obszarze społeczeństwa, a prawość charakteru w stosunkach prywatnych; oto umiejętne energja w pracy publicznej, gruntowne wykształcenie fachowe, solidarność interesów krajowych, pragnienie ogólnego dobra ustroją nas w pokojowe siły do produkcyjnej pracy, a jednostce dadzą niezawodzącą nigdy cierpliwość w małym zakresie działania domowego i rodzinnego. Energia po za domem, cierpliwość w domu to jest istotny, zbrojny pokój, na tle którego dopiero rozwinąć się mogą i wielkie prądy socyalne, i wielkie zdolności, i bogactwa indywidualne. Wtedy tylko może zakwitnąć dobro prawdziwe, jako jedyna sztuka dla sztuki, warta uprawy i sił w nią wkładanych, i wtedy też tylko taka

praca, takie pobudki, takie środki, takie działania mogą liczyć na daleką przyszłość, która nie zawiedzie i da nam pełnię doniosłych skutków i błogosławionych owoców.

Czasy są ciężkie, daleko cięższe dla ducha, niż dla wszelkich stosunków ekonomicznych; ideały leżą w upadku, w gruzach lub w mieliznie obojętności; najmłodsze nawet pokolenie z trudnością już stwarza sobie ideału pojęcie i pogrąża się w niewytłomacznej, płacziwej mgłę niepewności, tęsknoty, zwątpienia; wychowanie młodzieży, zabierające teoretycznie sporo miejsca w pismach i w książkach, paczy się w praktyce, w rodzinach i w szkołach; wybitnych indywidualności, talentów, charakterystycznych typowych zdolności coraz pojawia się mniej, a mnożą się zastępy ludzi do wszystkiego, pracujących równocześnie w biurach, w sztuce, w przemyśle, w krytyce, w poezji, w kantorze, słowem ludzi wszechstronnych, którzy robią wszystko miernie i dają to; a co dają, wszystko także mierne, i w końcu, jeśli na czas nie zaczną służyć jednemu tylko z bogów, to bankrutują moralnie na całej linii swych zabiegów różnorodnych, zawodząc wszystkich, którzy im w czemkolwiek zaufali.

Wśród takiego stanu ducha, konieczne są wielkie jakieś błyskawiczne siły, potężne dźwignie, któreby wyrwały społeczeństwa cywilizowane z ich współczesnego bezcelowego życia i zbudziły na nowo w tej masie prawdziwe ludzkie, a w jednostce człowiecze sumienie.

Niema takiej szkoły na obszarach kuli ziemskiej, do którejby chodziła ludzkość po naukę dziś, gdy słowo Chrystusowe tak zaskaszająco zubożało światu i tak mało jest rozumiane w swej istotnej treści, nie-

(Dokończenie.)

ma takiej wszechnicy, gdzieby się narody uczyły swych obowiązków, dziś, gdy miłość kraju schodzi na kosmopolityzm, niema nawet takich szkół na świecie — gdzieby się dziecko wychowało przy nauce przedewszystkiem na człowieka i nie było mniej lub więcej maszyną, zmuszoną przerobić na czas oznaczony objęty regulaminem materiały; więc pozostaje jedynie ostatnia ucieczka: najmniejsza przysłań ludzkości, rodzinny dom, gniazdo, skąd człowiek wynieść może cechy szlachetne swego człowieczeństwa i siłę do ich rozwoju i rozkwitu. I tutaj owe dźwignie działają mogą w całej pełni, i tutaj rodzice, a głównie kobieta, mają sposobność stworzyć światu całą najwznioślejszą „muzykę przyszłości“, ale muszą wychowanie dzieci postawić sobie za cel, jako właśnie w tym razie, sztukę dla sztuki, uzbroić się w spokój, światło i cierpliwość, w moc i w miłość, i od wschodu słońca, w dzień i w nocy, póki materiał ludzki jest jeszcze w ich ręku, używać siły ideałów przeciw prawom zepsucia, które im z objęć nieledwie dzieci wydierać zechcą, i kuć psychiczne żelazo, póki gorące, póki nie zobojętnieje na działanie etycznych owych dźwigni.

Dźwignie etyczne nie spróchniały jeszcze, są one, tylko że stoją. — a nie działają; więc puścić je w ruch, wywołać siłę rozpędu, wywołać pracę... Tyle dokoła nas głów, tyle rąk, tyle czasu, tyle nawet kapitałów, a wiele rzeczy ważnych jakoś leniwo, a drapieżnie się wlecze, jakoś wpośsennie, nieświadomie, ospale. Tyle dokoła nas głów, niby serce, niby natchnień, tyle rąk, tyle czasu, sił, zasobów, — to niepodobna przecież tak żyć! Na swoje sumienie zastój tych dźwigni brać?

Weźmy się do pracy — do ciężkiej — codziennej, cudownej pracy!

Wyprawy staroświeckie.

(Ciąg dalszy.)

Wyprawa Księżniczki

19 Kwietnia 1650 r.

1) Szata teletowa biała z galonem srebrnym, w której szlub brała księżna jejmość; 2) szata teletowa szkarłatna, haftowana kwiatami złotymi i z forbotkiem złotym; 3) szata teletowa czarna, plader z płowym bramem we czworo przed sobą, a koło dołu we dwoje, kabał z rękawami; wszędy perłowymi bramami szyty; 4) szata teletowa zielona, po niej kwiatki złote z flandrem, łańcuchem złotym oszyta; 5) szata włosowa, dno srebrne, a kwiatki złote w niej, z forbotami złotymi i srebrnymi; 6) szata karmazynowa, na dnie złotem kwiatki złote; forboty u niej same złote; 7) szata atlasowa karmazynowa, 8) szata na ceglasy atlasie, francuska, haftowana; 9) szata brzoskwiniowa; 10) szata teletowa czarna ze złotem; 11) sukienka czarna na atlasie, szmuklerską robotą haftowana; 12) sukienka czarna, materia i robota francuska; 13) płaszcz akksamitny czarny, z perłowymi kwiatkami, materia czarna w złote kwiatki podszyte.

Sukienki bez kabałów. 14) Sukienka teletowa brunatna, forbot złoty ze srebrem; 15) suk. wiśniowa atlasowa ze złotem i srebrem, 16) sukienka siarczystej maści, złocista francuska materia; 17) suk. zielona tebin złocista; 18) suk. szkarłatna haftasowa, bram haftowany złotem, ze srebrem koło dołu; 19) sukienka biała złocista, kwiateczki po niej z jedwabiu i ze złotem; 20) inderak czerwony adamaszkowy, popieliczkami podszyty, ze złotymi pasamanami; 21) szubeczka tabinowa brzoskwiniowa ze złotem, sre-

brem, jedwabiem, sobolami podszyta; 22) szubeczka tabinowa zielona ze złotem i srebrem, gronostajami podszyta; 23) *Polędra* albo szwedka ceglasy aksamitna, sobolami podszyta, 24) *Kargatka* teletowa brzoskwiniowa, 25) *Kargatka* na włosowym atlasie, 26) płaszcz dyżdowy amarlukowy czerwony, 27) płaszcz kitajkowy czarny; 28) namiot na karmazynowym aksamicie haftowany złotem, z płotem i spodnim i wierzchnim, i z koldrą; także narożniki są do niego 4, na telecie białym, haftowane wszystko jako potrzeba, z potrzebami do niego należącymi gotowy; 29) namiot zielony tabinowy ze złotem, do niego biała atlasowa koldra haftowana tureckim złotem; 30) powłoka atlasowa ceglasy, haftowana złotem kwiatki, 31) poduszki ze złotem, 2 listwy do uścielania pościeli ze złotymi forbotami; 32) zasłona karmazynowa tabinowa ze srebrem; 33) zasłona adamaszkowa szkarłatna; 34) płatek do małego łóżka szkarłatny; 35) koldra na małe łóżko; 36) pościel wielka: pierzyna, 3 poduszki, 2 piernaty, wszystko haftasowe karmazynowe, materac drelichowy oszyty atlasem do koła, 37) pościel mała, 3 poduszki i pierzyna i 2 piernaty haftasowe, a poduszki i pierzyna kitajkowe; 38) łóżko wielkie z balasami żelazami i z worem skórzanym wielkim; 39) łóżko małe i z worem skórzanym; 40) łomoków na wielką pościel fałdyszowych czerwonych 2; 41) łomok sukieny na małą pościel 1; 42) kapeluszy 2 czarnych bobrowych francuzkich i pióra strusie rozmaite są do nich długie; 43) rękaw na atlasie czarnym perłami szyty, pępą brunatną podszyty; 44) rękaw złotem i srebrem szyty puszkami sobolowemi podszyty, ogonki w koło niego 45) rękaw na błękitnym atlasie tureckim złotem haftowany; 46) rękaw teletowy biały sobolami podszyty; 47) rękaw szkarłatny haftowany złotem i srebrem; 48) rękawiczki na zielonym haftasie tureckim, złotem szyte, gronostajami podszyte; 49) pluderki adamaszkowe szkarłatne, popieliczkami podszyte z forbotem złotym; 50) czapka na czarnym atlasie perłami szyta uryańskimi, ogonkami sobolami oszyta; 51) czapeczka szkarłatna teletowa, sobolami ogonkami oszyta; 52) kołpaczek teletowy czarny z sobolem; 53) kołpaczek na ceglasy haftasie haftowany z sobolem do sypiania; 54) kołpaczek złocistej materji z gronostajkami do sypiania; 55) kołpaczek na czarnym haftasie tureckim złotem haftowany, gronostajkami podszyty do sypiania; 56) sznurowanie złocistej materji białej ze złotym galonem, ze srebrnymi kółeczkami; 57) sznurowanie karmazynowe; 58) sznurowanie złotą petocia oblamowane; 59) skórek perfumowanych 4 na sznurowanie; 60) sznurowanie na haftasie czerwonym złote ze srebrem kwiateczki; 61) gotowalnia szkarłatna tabinowa; 62) gotow. na brzoskwiniowym tabinie złotem i srebrem i jedwabiem dookoła oszyta; 63) gotow. na czerwonym atlasie złotem oszyta; 64) gotow. zielona kitajkowa, forbotkiem złotym oszyta.

Wyprawa na pościel. Pościel jedwabnicowa, tureckim złotem kwiatki szyte, to jest: 3 poszewki na poduszki wstęgami wiązane haftasowemi około i 3 listwy z płotkiem do uścielania pościeli, także szyte tureckim złotem, jako i na poszewkach; poszew na pierzynie także szyta na flamskim, rąbka i wpuszczka złota do tejsze pościeli i forbotek u tej poszwy złotej z pętelkami do sznurowania; prześcieradło do tejsze pościeli zawodowe cieniuskie we trzy poły. Takich pościeli kompletnych było 9.

Koszul nocnych. Koszula flamska, rękawy samem tureckim złotem szyte, flader z kwiatkami, także i kołnierz. Nadołek po bokach szyty i u dołu kwiatkami samem złotem tureckim, a koronki koło kołnierza złote

i u pięści, a pod ręką wpuszczka złota i koło pachy. Wszystkich takich z odmianami koszul 54.

Skarpetek ze szwabskiego płótna par 20. Botuch z olęderskiej koronki.

Fartuch łaźnienny olęderski we 3 poły, na wzorek u pasa zebrany i koronkami oszyty u pasa; około wszystkich fartuch koronkami oszyty.

Prześcieradło łaźienne do nakrycia, kocowe, tureckie.

Ścierka do ścierania włosów.

Gotowalnia 4, fartuszków flamskich pod włosy różnych 5.

Chust 6 nożnych rąbkowych cienkich. Tuwał para, na flamskim rąbku samem złotem tureckim szyte.

Wszystkich tuwał 11, a obrus dwunasty. Sztuka obrusów olęderskich niepoczynana, sztuka serwet także nie poczynana, bawelnice zawój, kraj ze srebrem niepoczynany nie a nie.

Chustek olęderskich 3 z niemałymi koronkami, 7 rąbkowych z mniejszymi koronkami, wszystkich 10.

Powłoki 3 na małą pościel, którą składała: 3 poszewki do poduszki z koronkami cienkimi i wpuszczkami około, płatek rąbkowy w 1 pole z koronkami olęderskimi. Prześcieradło cieniusienkie rąbkowe we 3 poły. Poszew olęderska z wpuszczkami.

Francuskich kołnierzy 7, wszystkich z koronami 19.

Czepeków wszystkich 14.

Staniczek flamskich 5 trefionych z koronkami u szyi, szósty jedwabnicowy, staniczków 6 prostych.

Koronek do szyi 4 przypiąć, koronek do rąk par 5.

Szlar 8 z wielkimi koronami, jedwabnic 2 czarnych do przykrywania twarzy bez koronek, a 3-cia kitajkowa.

Kita czarna.

Piór strusich 6 do przypinania włosów, 2 do kapeluszy, mieszanych piór czarnych z białymi 2.

Bańka miedziana, wanienka miedziana dla ochłodstwa.

Praska mosiężowa do chędożenia kołnierzy.

Żelaz kilka do trefienia włosów.

Kociołek miedziany dla potrzeby.

Prócz tego z 68 różnych cennych przedmiotów ze złota i srebra perłami i drogiemi kamieniami wysadzone.

Zwykle dodawano „pannę wyprawną“, pod jej to opieką była cała wyprawa, która po zamężciu dopiero używana być mogła. Za jej poradą resztę kobiecego mianowano dworu i ona odpowiedzialną była za wszystko, pomimo całego zaufania i przyjaźni, jaką ją otaczano.

(Dokończenie nastąpi.)



DUŃSKIE JAJA

na rynkach angielskich.

Znaną jest rzeczą, iż Danja, która od kilkunastu lat opanowała swem masłem rynki angielskie, obecnie już i eksportem jaj pierwszorządne tamże stanowisko sobie wywalczyła. Od 1896 roku wywóz jaj duńskich do Anglii podwoił się; osiągają też one i najwyższe ceny — a ilością tylko jaja rosyjskie przewyższają je mogą, podczas gdy dowóz jaj niemieckich zmniejszył się w ostatnich latach znacznie.

Danja przytem osiągnęła znacznie lepsze ceny na swe jaja, niż Rosja i Niemcy i po zestawieniu statystycznem na r. 1903 przedstawia się wartość produkcji jaj rosyjskich za dwie kopy 5,5 marki, czyli za sztukę

4,6 feniga, niemieckich po 6,45 marek za tę samą ilość, czyli 5,4 feniga za sztukę, a duńskich 8,55 również za 2 kopy, czyli 7 fen. za sztukę.

Ceny te, osiągnięte są przez prawidłową i unormowaną wysyłkę jaj, którą wzorowo prowadzą liczne towarzystwa. Każdy z członków towarzystwa powinien dwa razy dziennie zbierać jaja od kur swych i zaraz je odsyłać do centralnego miejsca wywozu w danej okolicy. Jaja muszą być przede wszystkim jak najświeższe, czyste, a jeśli pobrudzone—ściierane ściereczką wilgotną, lecz nie myte.

Zebrane jaja przechowuje się w suchym, ciemnym i chłodnym miejscu. Każdy z dostawców otrzymuje mały stempelek gumowy z nazwiskiem folwarku, skąd jaja pochodzą; stempel służy do znaczenia jaja na szerszym jego końcu.

Gdy jaja są złe, wiadomo natychmiast, skąd one pochodzą; właściciel wtenczas podlega ciężkiej karze pieniężnej, przy powtórzeniu się podobnej nieuwagi czy nieuczciwości wykluczony bywa z towarzystwa.

Każdy stowarzyszony winien po zgłoszeniu się doń delegata towarzystwa złożyć mu wszystkie jaja, które natychmiast po cenach targowych przezeń są płacone; ilość i wagę jaj wpisują delegaci do specjalnie w tym celu założonej książki.

Upoważniony przez towarzystwo — pod żadnym pozorem nie powinien odbierać złych, zabrudzonych, popękanych lub źle ostemplowanych jaj; powstałe jakiegokolwiek bądź spory załatwia komisja, złożona z członków obydwóch stron.

Przy centrach odstawy jaj znajdują się probierze do dokładnego oznaczania świeżości i zawartości nadesłanego towaru, po czym jaja ważą i układają w pudła podług ich wielkości.

Każda skrzynka zawiera 1440 jaj, t. j. 12 kop, każda kopa waży 6—8 kilogramów, a więc jedno jajko 50—70 gramów.

Waga każdej skrzynki zapisana jest na bocznej stronie; takie oznaczenie wagi daje rękojmię przeciętnej wielkości jaja w paczce i handel oparty jest na pewnej podstawie — odbiorca zatem może lepszą cenę zapłacić i istotnie płaci ją chętnie.

Wyżej wspomnieliśmy, że jaja duńskie dochodzą w przecięciu do 50—70 gramów. Jest to waga znaczna, uzyskana dzięki rozumnej, racjonalnej hodowli kur. Przecięciowa waga jaj, pochodzących z Królestwa, wynosi 30—35 gramów, różnica więc z duńskimi ogromna. Co jednak może praca hodowcy, mieliśmy niedawno dowód, otrzymując od p. Ryszarda Schönfelda, właściciela Dłuskiej hodowli drobiu, okazy jaj, *ważące 88½ grama*. Tak wielka waga uderza nas tem więcej, że jaja pochodzą od kur rasy Wyandottów, słynnej ze swej dobroci mięsa, lecz której stawiano jeden zarzut: że *znoszą małe i niewyrównane jaja*. Za szereg lat pracy selekcyjnej hodowca otrzymuje teraz tak znakomite wyniki. Powinno to stanowić zachętę dla wszystkich pań wiejskich, a zanim przystąpimy do organizacji naszego handlu jajami, należy przystąpić do pracy na podwórzu drobiowem.

Figowiec sprężysty*)

(*Ficus elastica*, Roxb.)

(Dokończenie.)

Jak w cieplarni, tak i w mieszkaniu, już od tej pory trzeba je rzadziej podlewać szczególnie od listopada do marca — wtenczas

tylko gdy ziemia już dobrze przeschnie. Stosuje się to zarówno do młodych, jak i starszych egzemplarzy, z tą różnicą tylko, że młode przez pierwszych lat kilka wymagają znacznie więcej światła, podczas gdy starsze i w cienistym zakątku przetrzymać się dają. Temperatura podczas zimy, w której bez szkody figowce czas dłuższy w mieszkaniu przebywać mogą, winna być nie niższą nad +9° R, chociaż przez dzień lub dwa dni i dwa stopnie ciepła im nie zaszkodzi. Zbyt obficie podlewane w tej porze i trzymane chłodno zaczynają wnet cierpieć: liście żółkną i opadają lub przybierają wyraz zawiedły. Najodpowiedniejszą temperaturą dla nich, przez ten czas zimowy, jest ciepło od 11° do 15° R. we dnie i około 10-ciu stopni w nocy.

Jeśli powietrze w mieszkaniu jest bardzo suche, to figowce winny być przynajmniej raz na tydzień skropione letnią czystą wodą i wycierane zlekką ciepłą gąbką wilgotną co miesiąc. Temperatura wyższa nad wskazaną pobudza je do ciągłego wzrostu, który nie jest szkodliwym, jeśli roślina ma dużo światła i powietrze czyste, o co dość trudno u nas w czas zimy; więc lepiej jest trzymać je w spokoju aż do samej wiosny, w której rośliny, jeżeli już wypełniły dobrze korzeniami ziemię, trzeba przesadzić, stosownie do późniejszej lub wcześniejszej wiosny — w drugiej połowie marca lub w początkach kwietnia, w nowe, trochę większe od poprzednich skorupami i piaskiem lub drzewnym węglem drenowane doniczki, w ziemię nie wrzosową, lecz wyżej podaną mieszaninę ściółkowej, kompostowej, inspektowej i darniowej z piaskiem. Sadzić *nie zagłęboko*, tak iżby najwyższy punkt wyjścia korzeni z swej szyjki drzewnej był nie więcej nad ćwierć cala przysypany ziemią; przyczem roślina winna być tak umieszczona w środku doniczki, aby jej ziemia przy wrębach, jak szosa po bokach, była zawsze niższa. Korzeni szczególnie u młodych, wiele ciąć nie trzeba, tylko nadpsute i jeżeli są nadto zewnątrz splecione. U kilku lub kilkunastoletnich, gdy chcemy je utrzymać w rozmiarach mniejszych, można korzeni obcinać znacznie więcej jednocześnie z gałęziami z wierzchu, podczas przesadzenia w kubły drewniane, ale dość ciasne, przyczem i ziemię trzeba dawać cięższą — z większą domieszką darniowej i kompostowej, niżli dla młodych. Do lat czterech lub pięciu przesadzamy je co rok, potem co dwa lub trzy lata, a jeszcze starszym — kilkunastoletnim i czteroletni okres wystarczyć może. Zarówno przy młodych, jak i starszych roślinach podczas przesadzania średnio-wilgotną ziemię wokoło doniczek przy wrębach i bryle korzeniowej dobrze ubijać należy drewnianym gładkim patykiem i nie podlewać nigdy w pierwszym dniu sadzenia, lecz na drugi lub trzeci dzień dopiero, rosząc tylko liście w dniu pierwszym; przyczem do sadzenia trzeba używać zawsze ziemi dobrze wygrzanej (na +15°—20° R.) i umiarkowanie wilgotnej, przemieszanej z piaskiem i wolnej od wszelkich grubszych rozkładowych cząstek, któreby mogły spowodować gnienie korzeni.

Rośliny chore, z opadającymi liśćmi, bliskie śmierci nawet, jeżeli tylko grubsze korzenie mają jeszcze zdrowe, można uratować następującym sposobem: gdy roślina zaledwie na trzy łokcie wysoka, przyciąć na połowę co najmniej, a u starszych — z dużą koroną, obciąć wszystkie gałęzie bardzo krótko na kilka cali ponad rozwidleniem i przypiec żelazem. Korzenie wytrząsnąć z ziemi do czysta i wypłukać nawet w czystej letniej wodzie, a gdyby wszystkie drobniejsze były zepsute, obciąć je zupełnie do grubszych, lecz zdrowych i posadzić w ziemię nieco lżejszą (jeżeli rosły w ciężkiej), suchawą i wygrzaną do stopni co najmniej +15 lub 18 R. w do-

nie lub kubel dobrze zdrenowany, znacznie mniejszy, tak aby korzenie zmieścić tylko można, i ustawić na ciepłym podłożu, by miały od spodu co najmniej od +18° do 25° R., sporo czystego powietrza i słońca. Dopóki rosnać nie zaczęły, zraszać nie potrzeba, lecz tylko podlać od czasu do czasu, około 25° ciepłą wodą, gdy ziemia przeschnie już dobrze. Skoro już liście się pokażą, można obficie podlewać, lecz zawsze ostrożnie, i zraszać choćby raz na tydzień pod wieczór, jeśli są w mieszkaniu lub na otwartym powietrzu, w ciepłym, inspekcje zaś — w czasie suszy.

Jakkolwiek lubią dużo światła i ciepła, jednakże raptem z cienia na słońce przeniesione, częstokroć cierpią od przypalenia słonecznego. W pełni ulistnienia figowce można wynieść na otwarte i ciepłe powietrze z pokoju tylko w czasie deszczów ciepłych albo w czas pochmurny; w porze suchej zrana lub wieczorem umieścić je trzeba w półcienistym miejscu i skrapiać obficie.

Prócz figowca sprężystego i dawnej figi zwyczajnej, w hodowli szklarniowej znanych jest i wiele innych gatunków, z których mimo wielu licznych zalet żaden z nich równać się nie może. Najbardziej doń zbliżonym jest piękny *Ficus macrophylla*, o wielkich skórkowatych liściach, nadający się również i do hodowli pokojowej, i o liściach znacznie mniejszych, w młodości czerwonym kutnerem okrytych, o wzroście krzaczastym, mniej piękny, choć najłatwiejszy i najwytrzymalszy w hodowli — figowiec australijski (*Ficus australis*). Z figowca gumowego otrzymano w kulturze odmianę o liściach białawo-żółto i zielonawo plamistych: *Ficus el.* albo *variegata*. Jest on bardzo piękny, ale trudniejszy w hodowli i cechy swojej nie zatrzymuje dość stale.

Bakterje w mleku.

(Ciąg dalszy.)

W praktyce laboratoryjnej używa się często metody Tyndalla, polegającej na kilkukrotnem ogrzewaniu mleka do 70 lub 80°, przyczem ogrzewania następują w dłuższych odstępach czasu, np. po 24 godzinach. Używa się tego sposobu z tego powodu, że, jak wiadomo, nie wszystkie bakterje giną w powyższej temperaturze, głównie zaś wytrzymują ją ich zarodki czyli spory. Odstępy czasu pomiędzy pojedynczemi ogrzewaniami służą zatem do wykształcenia owych zarodków, a następne ogrzewanie zabija wykształconą już i czulszą na wpływ temperatury bakterję. Wobec wyżej opisanych odkryć *Miquela* i *van Tieghem'a*, że znajdują się pewne gatunki bakterji, które nie tylko że wytrzymują temperaturę 70°, ale się nawet w niej rozmnażają, system powyższy nie zdaje się być pewnym — w większości wypadków jednakże wystarcza. W laboratorjach system ten może być dobrym, w zwyczajnej praktyce jednakże byłby on stanowczo zbyt zmuśnym a tem samem i zbyt kosztownym, zastosowanym jednak został naprawdę w zmodyfikowanej formie, do wyrobu „mleka Dahla“, którego opis nastąpi niżej.

Pierwsze próby konserwowania mleka przez jednorazowe silne ogrzanie, podjęli, jak się zdaje jednocześnie, *Nägell*, *von Engling* i *von Klenze*, a pierwszy z nich wystąpił po raz pierwszy z mlekiem konserwowanem bez dodatków na berlińskiej wystawie mleczarskiej w 1879 r. Sposób przygotowywania tego mleka utrzymywał co prawda w ścisłej tajemnicy, okazało się jednak, iż polegał on na ogrzewaniu mleka w hermetycznie zamkniętych naczyniach,

*) Patrz № 38, 39.

przez czas dłuższy i do temperatury, przenoszącej punkt wrzenia wody.

Wkrótce potem wystąpił Scherff ze swoim systemem, który polegał na tem, że zlewano mleko świeże do szklanych butelek, zaopatrzonych w specjalne hermetyczne zatwory, i poddawano takowe ciśnieniu pary od 2 do 4 atmosfer, ogrzewając je w ten sposób przez 1—2 godzin do temperatury 100—120° C. Drenckhan zmienił system ten o tyle, że wyparowywał do połowy mleko, przez co mleko jego było częściowo kondensowane czyli zgęszczone. Tak to, jak i mleko Scherffa miało kolor żółtawo-brunatny, ostatnie jednakże ma tę zaletę, iż tłuszcz nie oddziela się od niego, tworząc grubą tłustą jak oliwę warstwę na jego powierzchni, a pozostaje w całej masie mleka.

Wszystkie te gatunki mleka nie znalazły sobie wielkich zwolenników i zbyt ich był i pozostał ograniczony. Inaczej przedstawia się tu sterylizacja ze względów dezynfekcji mleka.

Nader ważnym warunkiem przy sterylizowaniu mleka jest jakość i czystość użytych do tego butelek lub naczyń. Butelki muszą być z bardzo dobrego szkła i bardzo dobrze wypalone, inaczej wielki procent pęka. Oczyszczanie zatworów musi być bardzo dokładne, a większa część uszczelniających płytek gumowych niszczy się przy jednorazowym użytku i musi być zastąpiona przez nowe. Aparat ten ma jeszcze tę własność, że można z zewnątrz za poruszeniem właściwego hebla zamknąć wszelkie znajdujące się w nim i już nagrzane butelki czy naczynia z mlekiem bez wydobywania ich na powietrze, albo otwierania aparatu.

Im mleko jest z natury zdrowsze i świeższe, tem łatwiejszy i pewniejszy skutek sterylizacji, dlatego też należy mleko ochraniać od kurzu i dłuższego przebywania w oborze lub nie zupełnie czystych pomieszczeniach.

Jednym z nowszych aparatów sterylizacyjnych większego typu jest na obocznej ry-

się wskutek usychania niżej położonych gałązek.

Najlepszy jest szpaler z grąbów, nie stanowi on jednak w zimie osłony takiej jak świerki.

St. Brzóska.

Amarillis.

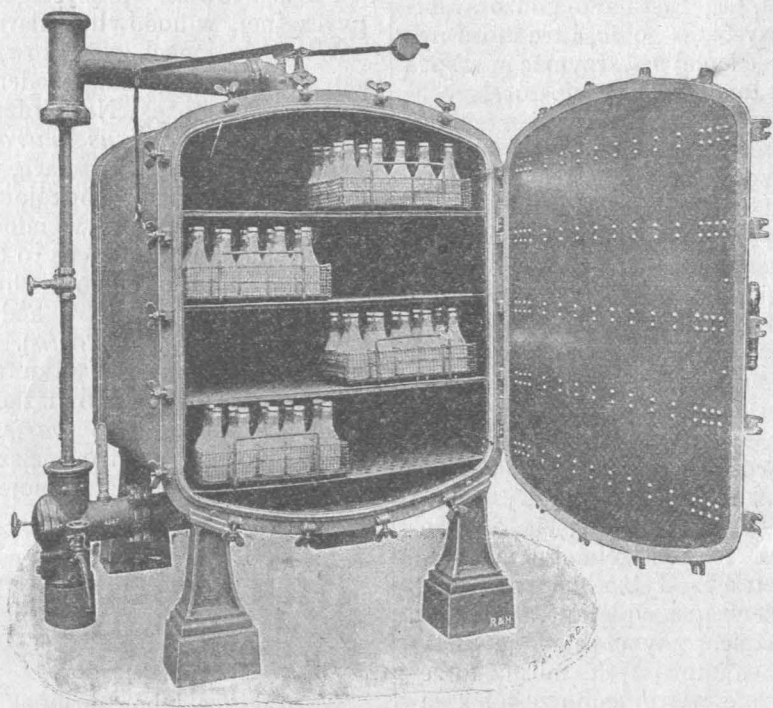
Pytanie. Co robić, aby Amarillis kwitła? Mam go ogromny wazon, nie kwitnie już od czterech lat.

Księżna Helena Gedymin-Berżańska.

Odpowiedź. Przypuszczam, że „ogromny wazon” jest prawdopodobnie dość rozpo-
wszechnionym u nas gatunkiem szkarłatnej amarylki z Przylądka Dobrej Nadziei—kwiatu znanego pod nazwą *Vallota purpurea* (dawniejszy synonim: *Amarillis purpureus*, *Amarillis speciosus*, *Crinum speciosum*, *Cyrtanthus purpureus*)—o liściach wstęgowatych, długich i wąskich, pięknie wygiętych, ciemno-zielonych, jakby rynienkowatych u nasady, z czerwonym nalotem tamże. *Amarillis* ten tworzy dość duże, podługne cebule brunatne, z których wydaje łodygi kwiatowe sztywne i proste, na kilkanaście cali długości, uwieńczone w górze 3—8 szeroko otwartymi do lilji podobnymi kielichami sześciopłatkowych, ceglasto-karmazynowych kwiatów, trwających kilka tygodni.

Jak wiele innych cebulkowych z Przylądka, pomimo różnej opinii hodowców, ten *Amarillis* potrzebuje także epoki spokoju, z powstrzymaniem wzrostu, aby kwitł dobrze. Nie zasusza go się zupełnie, lecz do pewnej miary, gdyż liści nie traci na zimę. Lubi on ziemię pożywną, dość ciężką, dobrze zdrenowaną, darniowo-liściową ze znaczną domieszką piasku; sadzenie płytkie tak, iżby cebule były na wierzchu. Trzeba go przesadzać dość rzadko, co trzy lub cztery lata, wcześniej na wiosnę i umieszczać na wystawie cieplej i słonecznej, dobrze przewietrzanej. Przez cały sezon zimowy trzymać w umiarkowanej temperaturze od 10 do 14° R. i podlewać tylko niekiedy (2 lub 3 razy na miesiąc), gdy ziemia wyschnie zupełnie. W kwietniu dopiero zwiększyć podlewanie, ale i wtenczas, nawet i w lecie, gdyby się nie ukazały łodygi kwiatowe, można je kilka razy dobrze przesuszyć.

A. Zwierzchowski.



Steryliizator Henneberga.

Mleko *Dahla* było, jak to już wyżej nadmienione zostało, w inny sposób przygotowane, a mianowicie, za pomocą przerywanych ogrzewań do 75°, a przy ostatecznem ogrzewaniu do 100° C., przez co wszelkie zarodki i spory bakterji miały być zniszczone.

Cała manipulacja odbywała się podług doniesień kilku pism fachowych w sposób następujący:

Mleko świeże do 10—15° C. ostudzone nalewano do blaszanych konwi i ogrzewano czterokrotnie do 70° C., w przerwach zaś studzono je do 40°. Tak czas ogrzewania, jak i przerwy trwały każdorazowo po 1 3/4 godzin, a ostateczne ogrzewanie 1/2 godziny tylko. Po ostatecznem ochłodzeniu ogrzewano mleko raz jeszcze przez 1/2 godziny do 80—100° C., poczem studzono je ostatecznie do 15° C.

Cała ta manipulacja jest, jak widzimy, mocno skomplikowana i utrudniająca, dlatego też jest ona tylko możliwa do zastowania w wielkich mleczarniach miejskich, które mają specjalne urządzenia i znaczny zbyt takiego mleka z góry zapewniony. Z czasem zredukowano też liczbę ogrzewań do 3 razy, ale i taka manipulacja była jeszcze zbyt zmuśna i droga, zmieniono więc ją w ten sposób, że poddawano mleko jednemu ogrzaniu do 85—90° C., studzono i następnie raz jeszcze sterylizowano na 102° C. System ten znany jest pod nazwą „systemu Gronwalda”, a służą do niego specjalne aparaty.

cinie przedstawiony sterylizator Henneberga, sterylizujący mleko w butelkach, a wyrabiany bywa w kilku wielkościach na 50 do 750 butelek.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Rady i wskazówki.

Szpaler dla osłony budynków.

(Odpowiedź dla p. „Cybel”.)

Jeżeli chodzi o osłonę budynku w zimie, to najlepiej posadzić szpaler ze świerków.

Ziemię w tem miejscu byłoby dobrze przeregulować i zasilić. Drzewko od drzewka posadzić można co 2—4 stopy, o ile to możebne, lepiej byłoby posadzić większe świerki kilkoletnie kilkustopowej wysokości. Świerki takie w szkółkach kosztują około rubla jeden. Przysyłają je z bryłą ziemi tak, że przyjmą się na pewno.

Posadzonym świerkom trzeba pozwolić rosnąć swobodnie przez lat kilka to jest do wysokości takiej, jakiej ma być szpaler. Wierchołki przycina się dopiero, gdy dorosną do pożądaney wysokości. Później trzeba ciąć corocznie boki i wierzch.

Szpaler ze świerków ma tę wielką wadę, że bardzo prędko od dołu ogalaca

Przepisy kulinarne.

Budyń z jabłek.

Zrobić gęstą masę z jabłek, namoczyć tartą bułki w mleku, ubić funt masła i 6 całych jajek na pianę—wszystko to dobrze zmieszać, dodawszy cukru, cynamonu, małych rodzynków i cytrynowej skórki, włożyć to w serwetę wysmarowaną dobrze masłem, następnie budyń ten gotować w buljonie przez 2 godziny i podać go z sosem szodnowym.

Legumina z całych jabłek.

5 jabłek wydrążyć, napełnić konfiturami i włożyć w salaterkę od legumin. Kubek kwaśnej śmietany z łyżką masła trzeba zagotować, wsypać do tego pół kubka kartoflanej mąki i rozbić dobrze, żeby się kluski nie zrobiły, gdy przestygnie to ciasto, wbić 6 żółtek, dobrze z tem ubić, białko zaś osobno ubić na pianę, następnie wszystko razem dobrze wymieszać, połać ciastem jabłka i wstawić w piec, ale niezbyt gorący ani też za zimny, żeby się jabłka dobrze upiekły.

Kapłon przyrządzony na sposób bażanta.

Oprawia się kapłona zwyczajnym sposobem, zostawiając mu na głowie trochę piór, po osoleniu kładzie się na 3 lub 4 godziny do mocnej zaprawy z octu, cebul i różnych ziół. Następnie szpikuje się kapłona albo

DOBRA GOSPODYNI

№ 41.

Warszawa, dnia 1 (14 Października) 1904 roku.

Rok IV.



Fig. 1. Sukienka dla panienki od lat 12 — 13.

Fig. 2. Sukienka dla dziewczynki od lat 6 — 8.

Fig. 3. Kostjum jesienny dla panienki od lat 12—14.

OPIS RYCIN.

Fig. 1. Strojna sukienka dla panienki od lat 12 — 14.

Zrobiona z woalu kremowego. Spódniczka przy pasku ułożona w drobne, gęste fałdki, na dole naszyta wąskimi wstążeczkami. Bluzka zapięta na plecach, u góry w około objęta gipiurową aplikacją, pod-

ciągniętą wstążeczką na środku przodu spięta dużą kokardą z atlasu. Mała kamizelka z gipiury kończy się kołnierzykiem stojącym, opasanym związaną na kokardę wstążeczką. Talję otacza wysoki pasek marszczony.

Fig. 2. Sukienka dla dziewczynki od lat 6—8

Ladna ta sukieneczka zrobiona z wełny popielatej — składa się z króciutkiej, zakończonej szeroką fałbanką spódniczki, i bluzki w gęste fałdki, przytrzymane gład-

kim karczkiem okrągło ściętym na plecach z przodu zaś przedłużonym aż do paska stebnowanymi pliskami. Rękawy bufiaste, przy łokciu zmarszczone w falbanę, z pod której wychylają się wysokie, obcisłe mankiety. Pas i krawat z szafirowej materji taffetas.

Fig. 3. Kostjum jesienny dla panienki od lat 12—14.

Elegancka sukienka z wełny granatowej, przybrana pliskami z sukna białego i gra-



Fig. 4. Kostjum jesienny (Kroj Nr. XVII).



Fig. 5. Suknia wizytowa.



Kapelusz jesienny.



Fig. 6. Kurtka i kamizelka dla chłopczyka zrobione ze starego żakieta.

natowym galonem jedwabnym. Tył i boki spódnicy zaszyte w gęste faldki, przód i dół gładki, przybrany wspomnianą powyżej plisą. Plisa ta również zdobi wycięcie szyi i przód sutej, ułożonej w szerokie faldy bluzki, oraz dół rękawów.

Fig. 4. Kostjum jesienny.

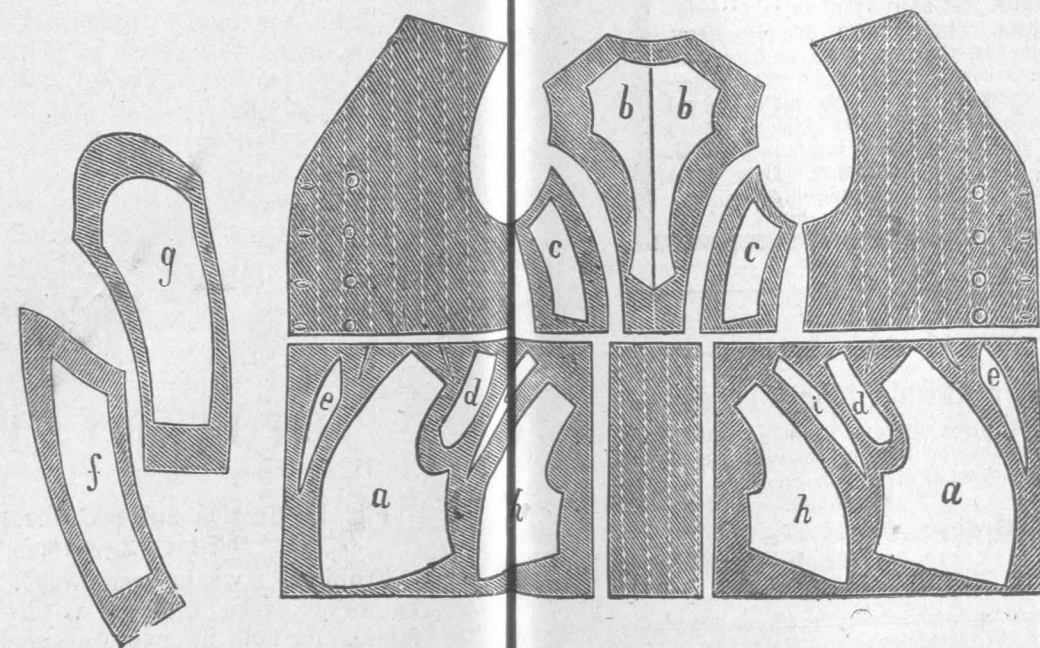
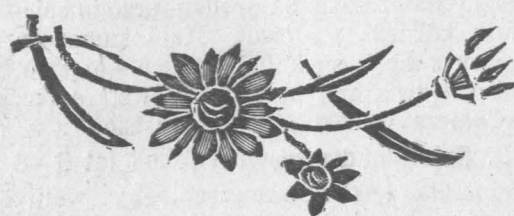
Kostjum z wełny ciemno-szarej. Stanik żakietowy, ułożony w głębokie, zastębowane kontrafaldy w talii ujęty szerokim paskiem gorsceikowym, z pod którego opada krótka, okrągła ścięta baskina. Wycięcie szyi i prawy brzeg przodu objęty wyłogiem z aksamitu zielonego, podszytym wąską riaszką z materji jedwabnej. W gładkiej od góry spódnicy robi się poniżej głębokie nacięcia, wypełnione zastębowaniem kontrafaldami (patrz fig. I, II i III).

Fig. 5. Suknia wizytowa.

Zrobione z wełny czarnej. Tył i boki powłóczystej spódnicy, gładkie na dole, zakończone kolistą falbaną, przód ułożony w drobne, gęste faldki. Stanik otwarty na małej kamizelce gazowej i objęty szerokimi wyłogami ozdobionymi taśmą i aplikacją. Rękawy ułożone w gęste faldy, na dole ujęte wysokim mankietem. Talję otacza pasek gorsceikowy.

Fig. 6. Kurtka i kamizelka dla chłopczyka zrobione ze starego żakieta.

Popruty i wyczyszczony dokładnie żakiet rozprasować i pokrajać podług przypiętych szpilek form papierowych (patrz fig. a). Przody kurtki oznacza lit. a, plecy, lit. b, boczki, lit. c, połowę kołnierza wykładanego, lit. d, ranwers lit. e, spód i wierzch rękawów lit. f i g. Przody kamizelki oznaczone lit. h, oraz wyłogi lit. i, kraje się podobnie jak kurtkę — z materiału, plecy z podwójnej, mocnej podszewki. Po zeszytciu zwilżyć lekko i dobrze rozprasować. Brzegi wystębnować jedwabiem.



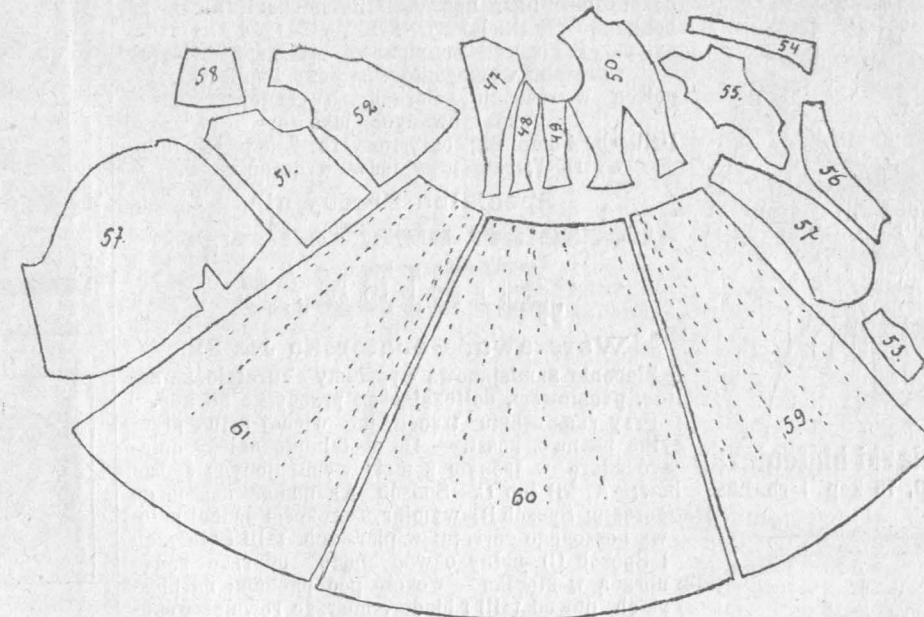
Szczegóły do fig. a.

Objaśnienia do tablicy kroju

(dodanej do № 39).

№ XVI. Kostjum spacerowy. (Patrz Nr. 36 fig. 2).

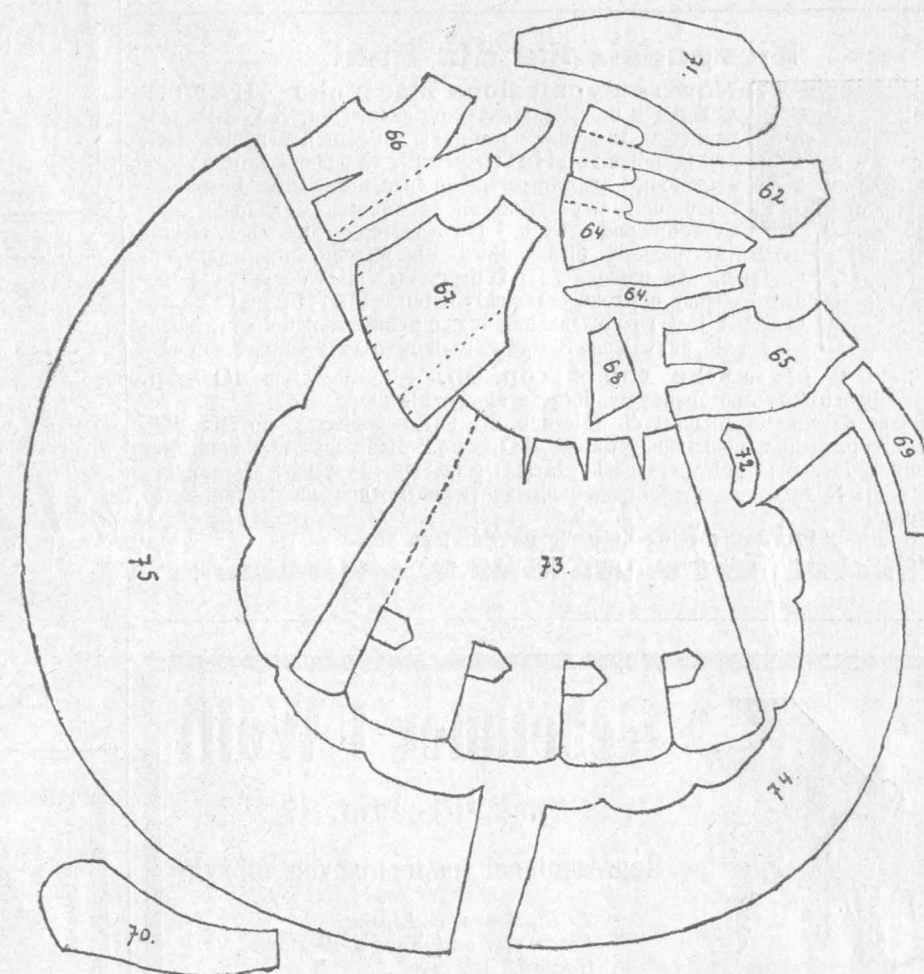
Fig. 47.	— — — — —	Poł. pleców, stanika (pod.)
48.	— — — — —	Boczek okrągły " "
49.	— — — — —	" prosty " "
50.	— — — — —	Połowa przodu " "
51.	— — — — —	" pleców (materiał).
52.	— — — — —	" przodu " "
53.	— — — — —	" kołnierza " "
54.	— — — — —	Pasek.
55.	— — — — —	Karczerek.
56.	— — — — —	Spód rękawa (podszewka).
57-a.	— — — — —	Wierzch. " "
57.	— — — — —	Rękaw z materiału.
58.	— — — — —	Mankiet.
59.	— — — — —	Połowa przodu spodnicy.
60.	— — — — —	Klin boczny.
61.	— — — — —	Bryt tylny.



Nr. XVI.

№ XV. Kostjum jesienny. (Patrz Nr. 36 fig. 5).

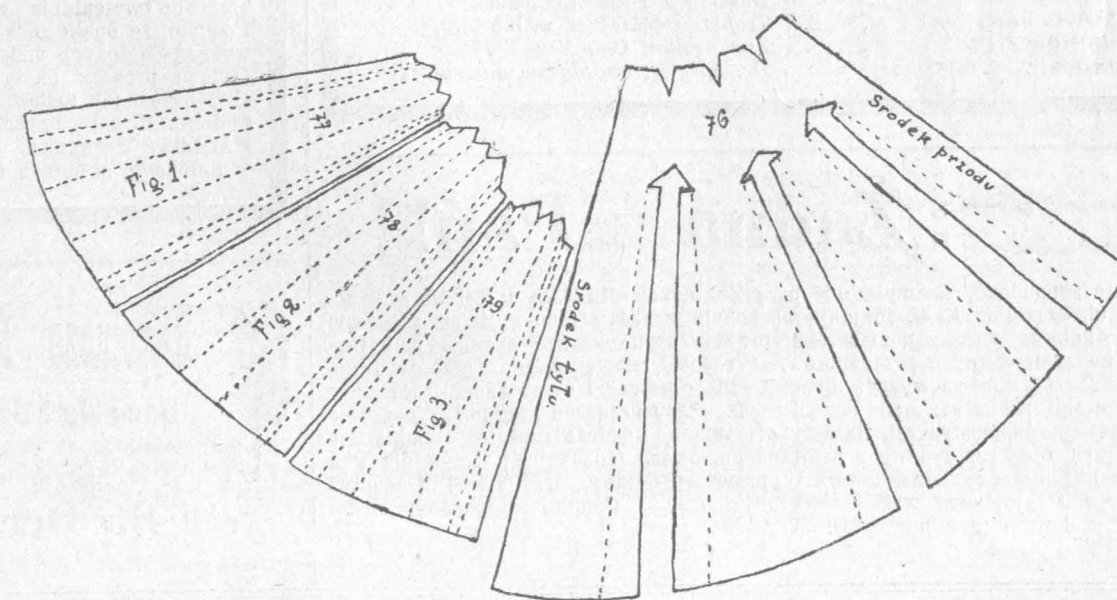
Fig. 62.	— — — — —	Połowa pleców.
63.	— — — — —	Boczek okrągły.
64.	— — — — —	" prosty.
65.	— — — — —	Poł. przodu (podszewka).
66.	— — — — —	" (bolero).
67.	— — — — —	" (kamizelka).
68.	— — — — —	Pasek.
69.	— — — — —	Rękaw z podszewki.
70.	— — — — —	" " "
71.	— — — — —	Rękaw z materiału.
72.	— — — — —	Mankiet.
73.	— — — — —	Górna część spódn. z I-a.
74.	— — — — —	Falbara I-a.
75.	— — — — —	" II-a.



Nr. XV.

№ XVII. Kostjum jesienny. (Patrz Nr. 41 fig. 4).

Fig. 76.	— — — — —	Krój spódnicy.
77.	— — — — —	Kontrafald I-a.
78.	— — — — —	" II-a.
79.	— — — — —	" III-a.



Nr. XVII.



Konkursowy Antigorset Platinum

odznaczony 1-szą nagrodą i listem pochwalnym na konkursie „DOBREJ GOSPODYNI” 1904 r. i uznany przez komitet konkursowy za odpowiadający wszelkim wymaganiom higieny i estetyki, poleca w różnych kolorach po cenach możliwie umiarkowanych, jako to:
Drill rb. 4 kop. 85; batystowy rb. 6 kop. 50; tiulowy rb. 7; batystowy jedw. w deseń rb. 9.

Specjalna Pracownia Gorsetów nieszkodliwych „HIGIENA”

Warszawa, Senatorska № 32.

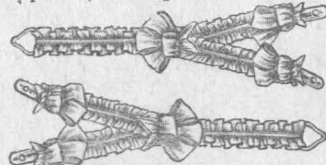
Zlecenia zamiejscowe wysyłamy akuracie za liczbę pocztowem, doliczając za przesyłkę 50 kop.

Przy zamawianiu trzech lub więcej sztuk przesyłka na nasz koszt. — Do obstalunku należy dołączyć miarę w jednym z niżej wymienionych sposobów: A, B lub C. Sposób A) numer noszonego gorsetu; Sposób B) wymiar szerokości jednej połowy noszonego gorsetu: w piersiach, talii i biodrach i Sposób C) pełny obwód biustu, mierząc będąc ubraną w stanik — wokoło pod pachami na piersiach, obwód talii i bioder, mierząc również wokoło na staniku, i wysokość boku od pach do talii, nic nie dodając ani ujmując. 335

Gorsety życzeniu nie odpowiadające zamieniamy na nasz koszt.

Podwiązki higieniczne

po 50, 75 kop. i rb. 1.25.



Niespodzianka dla Pań!



Nowo-wynaleziona maszynka „HAFTOGRAF” do artystycznego wyszywania, XX wiek, tak bogaty w rozmaite wynalazki, i dla pań przyniósł iście piękną nowinkę „Haftograf”, za pomocą którego każda z pań, bez poprzedniego przygotowania i żadnego trudu może wyszywać na serwetach, dywanach, portjerach, poduszkach i t. p. rozmaite desenie. Robota bardzo przyjemna, nieszkodliwa dla wzroku, nie męczy organizmu. Za pomocą „Haftografu” można wyszyć w godzinę więcej niż ręką przez cały dzień. „Haftograf” zagranicą tak jest rozpowszechniony, że prawie niema domu, gdzieby go nie używano. Stanowi to bardzo przyjemną rozrywkę.

Cena z przesyłką rub. 4 kop. 85, za zaliczeniem 10 kop. drożej. Ilustrowany sposób użycia dołącza się bezpłatnie.

Piękne desenie w rozmaitych kolorach do haftu poduszek po 20, 25, 30 i 40 kop. sztuka, do haftu dywanów 40 kop. Prosimy się przekonać. Nie dla zarobku, lecz dla próby wartości „Haftografu” wysyłamy fantazyjny deseń w cenie 3 rub. na przesłanną poduszkę wyhaftowaną na dobrem kolorowym suknie.

Prosimy o odwołanie się na niniejsze pismo. 256

J. FRANCUZ, Królewska № 49 B. w Warszawie.



Gebethner i Wolff

Krak.-Przedm. 17.

Reprezentanci następujących fabryk:

Fortepianów
i pianin
Melodykonów,
Aeolianów i Pianol
Organów kościelnych:

J. Blüthnera w Lipsku,
Chickering and Sons w Bostonie,
Gaveau, } w Paryżu,
Pleyel, }
Mateckiego w Warszawie.
Farrand et Votey w Detroit, Misch
Doherty w Clinton, Canada,
Teofila Kotykie w Wiedniu.
The Aeolian Co., New-York.
Br. Riegier, na Śląsku Austriackim.



Żadna z Pań!!!

raczy nie zapominać, że wyłącznie przy Zakładach JULIANA DREHERA w Warszawie, ul. Szpitalna № 6, znajdują się pokoje z oddzielnym wyjściem z bramy: z usługą kobiecą, wraz z udzielaniem praktycznych wskazówek przy nabywaniu tamże następujących przedmiotów. Przepaski miesięczne niezbędne dla Dam, przynoszące największą wygodę, bezwzględną czystość i oszczędność z praniem z zapasowami poduszczykami już od rb. 2. Pasy brzuszne, nerkowe, pępkowe i inne najlepszej konstrukcji, Gorsety prostujące, Bandaże rupturowe elastyczne bez sprężyn, oraz sprężynowe z pelotami gumowymi (różnych systemów dla Pań i Panów) Pończochy elastyczne, Wyprawy połogowe, Irrygatory, Gąbeczki ochronne, Pessarja, oraz wszelkie wyroby gumowe. Cenniki z objaśnieniami 20 231 kop. (można markami). Wysyłka pocztą za zaliczeniem.



Pracownia Gorsetów

p. i. **ZOFJA**

386

Krucza № 44.

3-ci dom od Alei Jerozolimskiej.

Poleca na sezon bieżący, najnowsze fasony paryskie.

Ceny jak najprzystępniejsze.

Na prowincję wysyła za zaliczką pocztową.



Nowo-otworzona Pracownia Okryć Damskich

pod firmą: „CHIC PARISIEN”

Warszawa, Sienna Nr. 1, róg Marszałkowskiej.

Wykonuje wszelkie roboty podług ostatnich modeli, z własnych i powierzonych materiałów. Właściciel wrócił w tych dniach z Paryża z najnowszymi modelami. Właściciel E. Lew.

Dywany, Portjery, Firanki

POKRYCIA MEBLOWE, KAPY, SERWETY, CHODNIKI,

poleca Nowo-otworzony

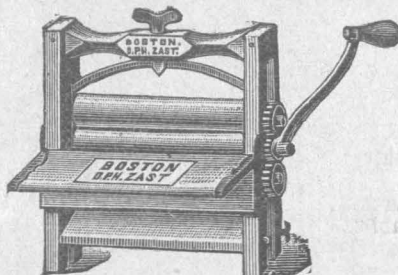
Warszawski Fabryczny Skład Dywanów

Mazowiecka № 12.

Sprzedaż detaliczna.—Ceny fabryczne.

288

Sprzedaż na rozpłaty miesięczne i za gotówkę.



!!! NOWOŚĆ !!!

Polecenie piśmienne za trwałość i wytrzymałość. Nowy ulepszony system wyzmaczek Amerykańskich.

4

„BOSTON”

Wyłączna sprzedaż w Magazynie Naczyni Kuchennych i Gospodarczych

Zabokrzecki i S-ka

Marszałkowska № 124, (dom Rosja).

CENNIKI NA ŻĄDANIE FRANCO GRATIS.



każdy musi dojść do przekonania, że MAOK jest najradkalniejszym środkiem do wytepienia wszelkiego robactwa. Skutek jego zdumiewający. Pomimo, że opakowany w patentowanych rozpylaczach, cena jego nie jest wyższą od innych mniej skutecznych proszków. Dzięki temu właśnie patentowi, proszek nigdy nie wietrzeje, zużywa się bardzo mało i czyni zbytecznym tak ambarasowne przesypanie do rozpylacza. Cena małego pudełka 15 kop., dużego 30. Hurtowa sprzedaż w Domu Handlowym ZYG. MAMLOK, Warszawa, Graniczna № 15. Filja w Sosnowcu. Detalicznie w aptekach, składach aptecznych, kolonialnych i większych mydlarniach. 266



Kapelusze Filcowe

Damskie i Dziecinne

Wiedeńskie fasony. Ceny fabryczne.

59. Nowy-Świat 59.

327 Poleca **St. Berbiec.**

Pracownia Marii Teresy

wykonuje okrycia, suknie, kostjmy jesienne podług najnowszych modeli. Fason sukni od 5 rub. Za dobrą robotę gwarantuje. 385

Bracka 4 — 14.

Marija-Teresa.

też obowiązuje się takowego w cienki plaster słoniny i piecze się na rożnie lub w piecu, polewając często masłem i cytrynowym sosem.

Przyprawa do sztuki mięsa.

Ugotować szablatego grochu, a gdy będzie miękki—odlać wodę, śledzić wymoczonego w mleku usiekać, pokrajać kilka korniszonów, dwa jajka na twardo ugotować i żółtko utrzeć, a białka w paski pokrajać, wszystko to razem zamieszać, octem i oliwą zaprawić, dodając wedle smaku trochę cukru.

Ragout z cielęciny.

Usmażyć kilka łyżek maki z masłem, nie rumieniąc jej, rozprowadzić rosołem i szklanką wina, dodając liść bobkowy i kaparki. Następnie cienkie plasterki pieczeni się w to kładzie, potrząsając często rondlem, aż się to wszystko razem zagotuje.

DYSPOZYCJA OBIADÓW

na cały tydzień.

Niedziela. 1. Purée z białej fasoli, pomidory faszerowane, perliczki z kompotem, sufler kawowy. 2. Rosół z pasztecikami, cąber barani z buraczkami.

Poniedziałek. 1. Zupa cytrynowa, baranina z sosem kaparowym, gołąbki opiekane w cieście. 2. Krupnik polski, pieczeń wołowa z kapustką.

Wtorek. 1. Barszcz z uszkami, wątróbka duszona, zając w śmietanie, krem śmietankowy. 2. Czernina z kluseczkami, baranina z fasolką.

Środa. 1. Zupa pomidorowa, galarepka faszerowana, cielęca pieczeń z sałatą, mleczko waniliowe. 2. Zupa z grochu, kotlety wieprzowe z kartofelkami.

Czwartek. 1. Rosolnik, gęś z jabłkami, kuropatwy z sałatą, legumina parzona. 2. Zupa z jarzyn, kaczka pieczona z jabłkami.

Piątek. 1. Zupa neapolitańska, karp na szaro, kalafior, legumina z kaszki. 2. Zupa z perłowej kaszy, kluski francuskie z grzankami.

Sobota. 1. Zupa z pieczarek, szczupak faszerowany, liny smażone z sałatą, sufler z jabłek. 2. Kartoflanka z zacierkami, pierożki leniwe.

Rekomendacja pracy.

Ukończyłam kursa architektoniczne, posiadam rysunki ręczne—szukam miejsca w Warszawie lub na prowincji, wyjadę do gubernji zachodnich; mogę być użyteczną przy dzieciach także, mam lat 22 pochodzę z dobrej rodziny, rekomendacje wiarygodne i dobre. Zgoda 3 m. 4.

Pszczałarka-Ogrodniczka, znająca się na gospodarstwie domowym poszukuje posady. Adres: Stacja Radziwiłłowski Libawo - Romeńskiej drogi A. Leyarska.

Francuzka młoda, przyzwoita, skromnych wymagań potrzebna do jednej dziewczynki pięcioletniej. **Młoda panienka** z uczciwej rodziny znająca szycie.

Nauczycielka z wyższym wykształceniem, znająca gruntownie języki, muzykę oraz roboty kobiece — poszukuje miejsca.

Rolnik starszy wiekiem, bardzo inteligentny, pracowity, poświęcający się swemu zawodowi z zamiłowaniem i znajomością rzeczy — poszukuje posady.

Ogrodnik człowiek starszy bardzo pracowity i uczciwy — poszukuje posady.

Gimnazistka dobrze wychowana, moralna — potrzebna do dwóch dziewczynek w wieku lat 8 — 5.

Osoba z dobrej rodziny inteligentna — poszukuje miejsca lektorki lub do towarzystwa.

Gospodyni wiejska, wykwalifikowana w swoim zawodzie, posiadająca poważne rekomendacje — poszukuje miejsca.

Nauczycielka młoda z patentem gimnazjalnym, średnią konwersacją francuską — poszukuje posady.

Osoba starsza wysoko wykształcona, posiadająca języki: polski, francuski, niemiecki i rosyjski oraz muzykę i malarstwo — poszukuje miejsca nauczycielki lub do towarzystwa.

Zwracam się z gorącą prośbą do Szanownych matek o zarekomendowanie bony polki młodej, zdrowej, skromnej, inteligentnej, łatwej w pojęciu. Wymagana dobra konwersacja francuska, szycie oraz dobre świadectwa. Zajmować się będzie jedną dziewczynką czteroletnią. Adres: Kłopotowska, stac. Poniutino, K. Ch. Lew. Dr. Żel.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

Leczenie nienormalnego zarostu.

Marja W. z Oszmiany. Zropaczona. Helena. Włosy z twarzy usuwa się radykalnie prądem galwanicznym. Nie odrastają one nigdy, albowiem naczynia krwionośne i torebka, w której mieści się cebulka, ulegają pod wpływem prądu zupełnemu zniszczeniu. Na jednym posiedzeniu usunąć można kilka grubych włosów. Zarost na rękach i nogach nie dałby się usunąć prądem elektrycznym, gdyż leczenie trwałoby kilka lat, natomiast stosuje się plyn, które chwilowo działają, a gdy po kilku tygodniach recydywa nastąpi, należy powtórnie włosy zniszczyć.

Szarotki. Twarz należy zmywać mydłem tannoformowym Krewella (letnią wodą), wieczorem napażać twarz przez 15 minut, po napażeniu ochłodzić wodą z dodatkiem boraksu (łyżeczka kawowa na miednicę wody). Wśród dnia nacierać skórę kilkakrotnie przepisany płynem, szczególnie miejsca zajęte piegami i czarnymi punktami. Mączki ryżowej używać Sz. Pani nie wolno, ani spirytusu ogórkowego.

Rp. Kali carbonici 10.
Boracis veneti 5.
Aqua rosarum 100
Solutionis hydrogen. superoxyd 2.

M. D. in vitr. nigr.
S. Zewnętrznie.

Płyn ten przechowywać należy w chłodnym i ciemnym miejscu.

Skórę na głowie należy napażać dwa razy w tygodniu olejkami sesamowym, a po 24 godzinach (po każdym napażeniu) umyć głowę w ciepłej wodzie (z dodatkiem sody) i mydłem petrosulfolowem Bergera. Przepisane leczenie proszę stosować przez miesiąc, poczem proszę się zgłosić. Środek podany w Nr. 34 „Dobrej Gospodyni“ na porost brwi jest skuteczny, jednakowoż nie należy nim silnie nacierać, aby nie spowodować znacznego łuszczenia skóry. Preparat Unny nie jest u Pani wskazany.

Dr. Luster.

Blondynka. Proszę energicznie wcierać w skórę głowy przepisaną masę trzy razy w tygodniu, a dwa razy zmywać głowę ciepłą wodą i mydłem karbolowo-dziegielowo-siarkowym Bergera. Leczenie to przygotowane winno być trzy tygodnie stosowane.

Rp. Bals. peruv. 0.5
Extr. chinae 1.
Paraff. liquid.
Lanol. anhydr.

aa 15.

M. f. ung. S. Do nacierania skóry na głowie.

Po trzech tygodniach należy raz w tygodniu przepisaną masę wcierać, a po 24 godzinach umyć głowę, wcierając pianę podanego mydła w skórę. W czasie tym wskazana będzie faradyzacja i to w dniach wolnych od namaszczenia i mycia głowy.

Dr. Luster.

Jednej z wielu. Opisane twarde guzki nie ustąpią pod wpływem działania mas. W mej lecznicy leczone podane przypadłości prądem elektrycznym. Radzę Sz. Pani kataplazmować guzki siemieniem lnianem, a gdy zmiękną, wycisnąć treść dokładnie i zmyć ranę 3% wodą karbolową. Napażania byłoby bardzo wskazane. Serwetki spermacetowe i mydła przetłuszczone mogą być zgubne dla cery Sz. Pani. Polecam Sz. Pani mydło tigenolowe „Rocha“. Puder przyczyni się do rozwoju przyszczy. Proszę wieczorem wetrzeć przepisany płyn, a rano zmyć twarz gorącą wodą i przepisany mydłem. W końcu zaznaczam, iż Sz. Pani wskazane byłoby wytworzenie nowej, świeżej skóry, albowiem cera uległa niekorzystnej zmianie w następstwie używania środków drażniących.

Dr. Luster.

Wypadanie włosów po gorączce.

Marja N. Obfite wypadanie włosów u Sz. Pani wywołała „silna gorączka“, o której Sz. Pani wspomina w liście. U rekonwalescentów nawet po krótkotrwałej gorączce bywa wypadanie włosów bardzo obfite, lecz z chwilą, gdy organizm wróci do równowagi fizycznej, porost włosów odbywa się normalnie. Radzę przedewszystkiem bardzo higienicznie żyć, spać długo, stosować nacierania całego ciała wodą z octem, kąpać się trzy razy w tygodniu w ciepłej wodzie z dodatkiem soli, forswanie się odżywiać i zażywać „Lecithol“ w słodzie (2 kawowe łyżeczki 4 razy dziennie w czekoladzie, kakao lub w mleku). Przez sześć tygodni nie radzę używać płynów na porost włosów, a tylko napażać skórę przepisaniem niżej lekarstwem co drugi wieczór, a każdorazowo po 24 godzinach umyć głowę ciepłą wodą i mydłem dziegielowym, wcierać pianę w skórę. Po umyciu głowy należy 15 minut faradyzować skórę. Po sześciu tygodniach podam dalsze leczenie na życzenie.

Rp. Naftalan 2.
Olei olivar. 50.

M. leni calore. S. Do napażania.

Dr. Luster.

Stala prenumeratorka. „Capitol“ wolno rozcieńczyć spirytusem i stosować w dniach wolnych od farbowania. Rudawy odcieln powstaje po użyciu wszelkich płynów do farbowania włosów wtedy, jeśli włosy nie zostały poprzednio skrupulatnie odtłuszczone lub gdy farbę słabo nałożono.

W sprawie „liszaju“ prosimy o najszczegółowsze informacje.

Dr. Luster.

Czarnowłosa. Napażać twarz codziennie przez 15 minut, po parówce ochłodzić wodą z dodatkiem boraksu. Na noc wetrzeć następujący płyn:

Rp. Thiol liquid.
Glycerini
Aqua destill.

aa 10.

M. S. Wetrzeć i przez noc zostawić.

Rano zmyć gorącą wodą i mydłem boraksowym a wśród dnia zostawić na twarzy „Lanol“ Klimeckiego. W południe należy powtórnie zmyć twarz gorącą wodą i mydłem przepisany. Po ośmiu tygodniach leczenia podamy dalsze wskazówki.

Dr. Luster.

Paulina. Środkiem poleconym na porost brwi w Nr. 34 „Dobrej Gospodyni“ naciera się bardzo lekko, a jeśli skóra, w następstwie energicznego nacierania przepisany płynem, się łuszczy, należy przerwać nacierania na kilka dni. Henna i Reng stanowią preparat w proszku. Faradyzacja nazywamy metodą leczenia prądem elektrycznym, zapomocą której uzyskać można świeżą cerę i pobudzić cebulki do bujnego porostu włosów. Przyrządy i przybory do powyższych celów służące są już u p. Klimeckiego do nabycia.

Dr. Luster.

Środek na wybielenie rąk.

Zofja P. Masę do wybielenia rąk:

Rp. Boracis veneti 5.
Magist. bism. 3.

Lanolini.

Resorbini

aa 25.

M. f. Ung. S. Wetrzeć i przez noc zostawić na skórze.

Rano zmyć ciepłą wodą i mydłem sublimatowym D-ra Eichhoffa.

Romana. Twarz należy napażać co drugi wieczór metodą wskazaną w Nr. 22 „Dobrej Gospodyni“. Po napażaniu nacisnąć koniec nosa dwoma palcami w celu wyciśnięcia tłuszczu z gruczołów łojowych. Na noc wetrzeć przepisany płyn.

Rp. Thiol liquid.
Thigenol aa 3.
Spiriti et aquae dest.

aa 15.

M. S. Wetrzeć i przez noc zostawić.

Zimną wodą nie powinna Sz. Pani myć twarzy, lecz gorącą i mydłem boraksowym Bergera. Radzę zażywać Lecithol - Malz - Extrakt (preparat w proszku) po dwie kawowe łyżeczki cztery razy dziennie.

W sprawie włosów potrzebne nam są dokładne informacje. Przedwczesne zmarszczki usuwa się faradyzacją. Nadmierna wydzielina śliny ma rozmaite przyczyny, wobec czego radzimy udać się do lekarza chorób wewnętrznych. Za rady i wskazówki udzielane drogą pisma „Dobrej Gospodyni“ honorarjów nie pobiera się.

Dr. Luster.

Blizny po ospie.

H. D. z Warszawy. Blizny po ospie (niedawno przebytej) dadzą się rozmiękczyć tiosinaminem i odpowiednim masowaniem wygładzić. Przeszarzałe blizny trudno zupełnie usunąć, natomiast można je w części wygładzić, rozmiękczywszy skórę kremem fiołkowym Leichnera i masując mechanicznie gładką kulą przyrządu „Pulcherin“.

Dr. Luster.

Leczenie otyłości.

Helena Szawelska w Siedlcach. Stały Prenumeratorka ul. Wspólna w Warszawie. Skłonność do tycia zwalczać należy jakością pokarmów, a nie ilością. Unikajć płynów, mącznych i tłustych pokarmów, szczególnie ostatnich. Ilość mięsa, grochu i fasoli zmniejszyć, natomiast wolno spożywać jarzyny (obok małej ilości mięsa) i owoce. Kąpiele chłodne, a szczególnie gimnastyka zapomocą przyrządu Whiteley Exerciser, spowodują szybki ubytek tłuszczu. Chcąc wspomnianym przyrządem spowodować częściowy zanik tłuszczu, należy gimnastykować ciało do przepocenia się. Wskazane są: łaźnia parowa i masaż ogólny.

Dr. Luster.

Pobudzenie organizmu do wzrostu.

Pragnąca urość. Aparat Whiteley Exerciser służy do rozwoju bioder. Jak forsowna gimnastyka spowoduje ubytek tłuszczu, tak znów umiarkowanie stosowana pobudza mięśnie do rozwoju. Sposób użycia aparatu nie jest dowolny, ruchy bowiem zależne są od części ciała, którą rozwinać pragniemy. Demonstracja w tym kierunku jest potrzebna, albowiem dokładne na pozór opisy okazują się niejasne. Osiągnąwszy rozwój mięśni, rozwijają specjaliści kosmetyki tkankę tłuszczową w celu wypełnienia i osiągnięcia pięknych kształtów ciała.

Dr. Luster.

Znaczenie faradyzacji.

L. T. Faradyzacja ma bardzo rozległe zastosowanie w n. edycynie. Porażone nawet części ciała odzyskują często po faradyzacji swą dawną siłę żywotną, dlatego wprowadzono do działu kosmetyki metodę odświeżania funkcji życiowych za pomocą faradyzacji. Faradyzacja pobudza cebulki włosów do rozwoju, regulując przemianę materii w skórze, odświeża zwiędłą cerę, pobudza jelita atoniczne do ruchów robaczkowych, a zatem leczy obstrukcję, pobudza organizm i części ciała do rozwoju (biust) i t. d. Polecamy Pani przyrządy „Pulcherin“, oparte na zasadach lekarskich.

Nowe przyrządy do wyciskania węgłów będą w przyszłym miesiącu w Warszawie do nabycia.

Dr. Luster.

Wielbicielka „Dobrej Gospodyni“. Wspomnianego preparatu stanowczo nie radzimy używać. Odnosnie do płam złotych potrzebne są dokładniejsze informacje. Prosimy listownie zwrócić się do lecznicy kosmetycznej w Krakowie, a otrzyma Sz. Pani odpowiedź.

Dr. Luster.

Stała Prenumeratorka M. M. Polecamy Sz. Pani zupełnie nieszkodliwy preparat „Lanol“ i mycie twarzy mydłem sublimatowym D-ra Eichhoffa (gorącą wodą).

Dr. Luster.

Prywatne kursy kosmetyczne.

P. z Petersburga. Czas trwania: cztery do pięciu tygodni wraz z laboratorium kosmetycznym t. zw. ćwiczeniami praktycznymi w przyrządzaniu kosmetyków w laboratorium własnym. Przez elektro-kosmeto - terapię rozumie się leczenie wad piękności prądem galwanicznym (radikalne usuwanie włosów).

Blizszych informacji udziela chętnie Lecznicza kosmetyczna w Krakowie, Grodzka 35.

Dr. Luster.

Wi-Wa. Prosimy o informacje, odnoszące się do ogólnego stanu zdrowia, a po otrzymaniu chętnie udzielimy porady.

Dr. Luster.

Szatynka z nad Dniestru. Środek podany w Nr 31 „Dobrej Gospodyni“ na wyjaśnienie włosów winien być tylko do jasnych włosów stosowany. Do ciemnych służy Eau de Louvence Czernyego. Choć środek wymieniony nie zawiera szkodliwych składników, nie radzę ciemnych włosów pojasniać.

Dr. Luster.

Warszawianka z Ekaterynostawia. Skórę na głowie proszę napajać olejkami sesamowym (do nabycia w każdej aptece), dwa razy w tygodniu i myć głowę (również dwa razy) ciepłą wodą i mydłem tannoformowym Mercka. Innego mydła proszę nie używać, bo skutku Sz. Pani nie osiągnie. Po czterech tygodniach wskazanego leczenia należy codziennie faradyzować skórę na głowie przez 10 minut, a napajanie i mycie głowy raz w przeciągu dwóch tygodni przez dłuższy czas wykonywać. Skórę twarzy myć dwa razy dziennie gorącą wodą i mydłem boraksowym Bergera. Przed umyciem posmarować proszę twarz lekko olejkami migdałowymi i zostawić dwadzieścia minut. Co wieczór naparzać twarz przez 15 minut.

Dr. Luster.

**IMPORT KAWY**

L. B. JANKIEWICZ
Leszno № 50. — Telefonu № 1431.

Najlepsze kawy palone w oryg. oban-
derolowanem opakowaniu. Sprzedaż
wszędzie. 223

**Dr. Leon WERNIC**

Dermatolog (choroby skórne)

do godz. 9-ej rano i od 4-ej do 6-ej wieczór
ul. Hoża № 20. 367

Do niniejszego numeru dla Szan. Prenumeratorów, którzy odbierają pismo nasze za pośrednictwem poczty, dołączamy **Katalog nowych książek** po cenach znacznie zniżonych **Księgarni K. Fiszlera w Warszawie, ul. Świętokrzyska № 5.**

Wszyscy zaś Prenumeratorowie, którzy katalogu przy piśmie nie otrzymają, mogą takowy otrzymać bezpłatnie i franco po nadesłaniu swojego adresu do powyższej księgarni.

TREŚĆ: Dzwignie. — Wyprawy staroświeckie. — Duńskie jaja na rynkach angielskich. — Figowiec sprężysty. — Bakterje w mleku. — Rady i wskazówki Przepisy kulinarne. — Dyspozycja obiadów. — Rekomendacja pracy. — Odpowiedzi redakcji. — Reklamy. — Ogłoszenia. — Dodatki obejmują: — Opis rycin Nasz Konkurs Poetycki. — Mój Anioł Stróż. — Baronowa von Hermansdorf. — Wizja. — Basia. — Z piśmiennictwa.

POLECAMY:

Maszynki elektryczne do faradyzacji

Maszynki elektryczne „Pulcherin“ do masażu kosmetycznego

Wanny parowe i aparaty Simonsa

MYDŁA leczniczo-kosmetyczne D-ra Eichhoffa, Thigenol-Roche, Antra-solowe, Naftolowo-siarkowe i inne wchodzące w zakres lecznictwa.

Farby do włosów: Müllensa. D-ra Phoscesca, D-ra Ryxa i w. in., oraz wszystkie środki zalecane przez racjonalną kosmetykę.

Uwaga. Ważne!! Wszelkie zamówienia z prowincji skutecznie się odwrotną pocztą za gotówkę i za zaliczeniem.

Laboratorium Kosmetyczne

W. Klimeckiego

Niecała № 5. (Telef. 3374)

ZAKOPANE

Przeznica № 31.

Prywatne umieszczenie dla młodej osoby. Dom słoneczny. Odżywianie staranne. 338

DOMINIUM SWORNIOWATA

ma do zbicia 396

P A W I E

samec po 5 rub., samice po 6 rub.;
klatka z urządzeniem 1 rub. Stacja
kolejowa i pocztowa Hołowaniewsk,
gub. Podolska, kantor Zarządu.

Pensjonat Marji Hildebrandowej.
Pokoje od 55 kop. Parter
384 ul. św. Barbary Nr. 11 m. 9.

L. JAWORSKA 394

Senatorska 10, miesz. 55

I piętro.

dawniej Bielańska 4.

Suknie, okrycia oraz ubranka
dziecinne gotowe i na zamówienie.

Ważna dogodność dla Pań !!

Rutynowana krawcowni przyjmuje do
krajania z dopasowaniem staniki, bluz-
ki, spodnice, szlafroki i dla dziewczynek.
Przytem i do szycia bluzki i szlafroki.
395 Żórawia 14 — 26.

Michał JASIŃSKI i S-ka

Warszawa, Krakowskie-Przedmieście № 7.

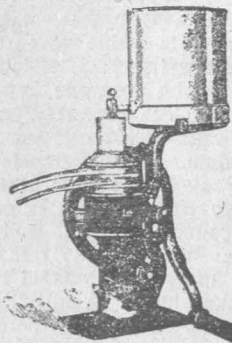
Specjalny skład maszyn i przyrządów mleczar-
skich urządza masłarnie i udziela wszelkich wyja-
śnień i wskazówek fachowych.

Reprezentacja szwedzkich centryfug do mleka

„S W E A“

system talerzykowy 391

Nowa centryfuga „Svea“ jest najlepszą cen-
tryfugą do mleka a pod względem konstrukcji i
trwałości przewyższa wszystkie znane dotąd systemy.
!! Cenniki ilustrowane na żądanie !!



Najznakomitsze ulepszenie XX wieku!

Ameryk. WYŻYMACZKI oryginalne
Empire Wringer & Com.



Cena Pralni od 28 rubli.

Pralni „CAŁA PARA“ Johna Agentura Warszawska Wyróbów Fabryki
Akc. Tow. J. A. JOHN Warszawa Zielna № 4. Hurtowne Cenniki wysyła się
gratis i franco. 207

POLECA:

374

Modele Kapeluszy, Kapotki, Kapelusze angielskie

Ubiorki dziecinne: palta, salopki, sukienki, garnitury dla chłopców,
bieliznę, wyprawki dziecinne, czapeczki, kapturki. Modele zagraniczne.
Wybór wielki, ceny niskie.

Chmielna 22 **MOJKOWSKA** róg Zgody.

Przyjmuje się Panny do nauki kapeluszy za opłatą.



NAJTAŃSZY OPAŁ KOKS

Warszawskich Zakładów Gazowych.

Cena koksu grubego wynosi za hektolitr bez odwózki tylko kop. 45, co odpowiada cenie 58 kop. za korzec. Za odwózkę w całych i pół-furach dopłaca się po kop. 6 od hektolitra. Obstalunki na koks przyjmują obie gazownie: na ul. Ludnej i na Czystem; Zarząd Zakładów Gazowych na Senatorskiej 8; Związek Roboczy, Mazowiecka 22 i Złota 59 oraz firmy: E. Fiedler, Sewerynow 12 i Chmielna 6; M. Elesz-kiewicz, Włodzimierska 4 i Pańska 59; B. Borisch, Daniłowiczowska 4. Prócz tego w składach koksu na Sewerynowie 12 i na Chmielnej 6 oraz w gazowniach na ul. Ludnej i na Czystem dla wygody publiczności urządzono drobną sprzedaż koksu na miejscu po półhektolitra. Półhektolitr koksu grubego kosztuje tam kop. 25, a koksu łamanego kop. 28.

361

Jesień 1904

Do sprzedania

Wiosna 1905

użyteczne, trwałe, ozdobne, nadające się dla każdej wiejskiej siedziby, niepotrzebujące specjalnych starań i odporne na nasze zimy rośliny — sianki, sadzonki kłacza i szczepy (oznaczone gwiazdką należy lekko obwiązać lub ziemią przysypać): podkreślone oznaczają szczepione. Zastrzega się rośliny nadające się bardziej do wiosennego sadzenia lub nawet całe zamówienie w razie nagłych i stałych mrozów odłożyć do ekspedycji wiosną.

Sztuk.	Lata	Cena
5	Śliwek wężerek	3 40 kop.
5*	Brzoskwiń sianek	1 30 "
5	Mirabell sianek	2 35 "
5	Morel sianek	4 50 "
5	Orzechów Ameryk.	2 30 "
10	Orzechów Włoskich	3 75 "
10	Orzechów Laskowych	2 40 "
5*	Kasztanów Owocowych	2 40 "
10	Morw białych	3 40 "
10	Pigw zwyczajnych	2 50 "
20	Wisien krajowych sianek	2 50 "
3	Wisien szlach. wczesnych	1 75 "
10	Rajskich jabłuszek	2 50 "
3	Jabłek szlach. zimowych	1 65 "
25	Jabłek sianek	2 50 "
3	Grusz. szlach. zimowych	1 90 "
25	Grusz. sianek	2 50 "
3	Czeresień szlach. wczesn.	1 85 "
20	Czereśni sianek	2 50 "
5	Agrestu	2 50 "
5	Porzeczki czar. i białych	2 35 "
5	Porzeczki czarnych	2 50 "
10	Malin żółt. lub czerw.	1 40 "
5	Malin czerw. 2 razy rodzących	1 40 "
5	Jeżyn	1 40 "
5	Dereni	2 60 "
5	Berberysu czerwonołistnego	2 30 "
5	Jarzębina	3 50 "
5	Buków czerwonołistnych	3 50 "
20	Grabów, Buków, Klonów	3 50 "
10	Świerków zwykłych	4 50 "
5	Świerków błękitnawych	4 40 "
100	Akacji białe kwitnących	1 50 "
20	Akacji białe kwitnących	3 50 "
20	Gledyczyi kołczastej	3 50 "
3	Cisów wiecznie zielonych	4 60 "
25	Głógów zwyczajnych	3 50 "
20	Elaeagnus srebrno-listnych	3 50 "
10	Jaśminu białe kwitnącego	2 50 "
5	Tamaryxów	2 50 "
3	Hortensji gruntowej	2 50 "
5	Citizus złotokap.	2 25 "
5	Lonicera różn. kwitn.	2 25 "
5*	Sophora białokwitnąca	2 25 "
3*	Tulipanowe drzewo	3 50 "
5*	Allanthus	3 25 "

Sztuk	Lata	Cena
3	Arundo coe. modra wys. trawa	2 25 kop.
5	Salvia srebrnolist. do rabat	2 25 "
5	Cyprysów wiecznie zielonych	3 50 "
10*	*Maklura kołczasta	2 50 "
100	Akacji żółtej	1 50 "
10	Bzu lilowo i różowo kwitnącego	1 50 "
3	Bzu białego	3 30 "
25	Ligustru	2 40 "
5*	Pigw Jap. pięknie kwit. krzew	3 40 "
5	Thui wiecznie zielonych	3 50 "
10	Mahonii wiecznie zielonej	2 50 "
10	Bukszanu wiecznie zielonego	2 50 "
3*	Wejgeli pięknie kwitn. krzew	2 40 "
3	Deuc. j. pięknie kwitn. krzew	2 30 "
3	Spire. pięknie kwitn. krzew	2 25 "
25	Róż dziczki do oczekowania	2 50 "
3*	Róż wijących się w różn. kol.	— 60 "
3*	Róż szlachetnych w różn. kol.	— 75 "
5	Skompia krzak perukowy	2 50 "
10	Kalin krajowych	2 50 "
3	Kalin Boule de neige	2 50 "
5*	Katalp wielkolistnych	3 50 "
3*	Platanów wielkolistnych	2 35 "
5	Dębów piramidalnych	3 50 "
10	Dębów czerwonołistnych jesienią	3 30 "
10	Czeremch	3 50 "
10	Modrzewi	4 50 "
5	Lip wielkolistnych	2 30 "
20	Kasztanów dzikich	3 50 "
5	Kasztanów dzikich	8 75 "
20	Jaworów, Brzostów, Lip	3 50 "
5	Topol srebrnolistnych	2 35 "
5	Topol kan. i balsam	2 30 "
5	Topol piramidalnych	2 35 "
20	Dębów, Brzóz, Jesionów	4 50 "
3*	Glicyny fiol. kw. wijące się	2 50 "
10	Dzikie wino wysoko pnące się	2 50 "
3	Powój rezed.-kwitn. pnący się	1 30 "
25	Spartium do zwierzostanów	2 50 "
3	Rheum na wiosenne kompoty	1 50 "
100	Szparagów	2 75 "
100	Szparagów	1 50 "
5	Physalis na kompoty i konserwy	2 50 "
2	Chorogi (trwała japoń. jarzyna)	— 50 "
10	Irysów fiol. i lilj. kwitn.	2 50 "
10	Konwalji	2 25 "

Ekspedycja roślin po ustaniu wegetacji. Mniej, niż za pięć rubli, ani też mniejszych, niż oznaczone ilości, nie wysła się. Uprasza się o dołączenie przynajmniej 1/3 części wartości przy zamówieniu.

Ceny oznaczone wraz ze starannym opakowaniem loco stacya Połud. Zach. Dr. Z. Monasteryszcze. Niezbędne jest dokładne wskazanie adresu stacyi kolejowej dla wysyłki roślin i stacyi pocztowej — dla wysyłki listu frachtowego. Obstalunki i pieniądze tylko w rekomendowanych listach po rosyjsku adresować proszę.

364

Leon Humnicki, Dominium Baczkuryn. Poczta Monasteryszcze, gub. Kijowska.

Precz z chlorkiem !!!

299

TROPELIN

najlepszy środek do prania bielizny i kolorów bez sody, chlorku i innych środków niszczących tkanki i kolory.

Żądać we wszystkich składach aptecznych i mydlarniach. Główna sprzedaż:

Józef GRZYWACZEWSKI i S-ka

Warszawa, Warecka 10 — telef. 1030.

ZAKŁAD GALWANICZNO-BRONZOWNICZY

Lucyana Kardaszyńskiego

214

w Warszawie, Krak.-Przedm. № 60, róg Bednarskiej. Telef. № 4117.

Zakład wykonywa wszelkie reperacje najbardziej zniszczonych metalowych przedmiotów t. j. Biżuterii złotej, srebrnych przedmiotów tak stołowych jak precyzyjnych, srebrzenie stołowych przyborów z dwuletnią gwarancją, reperacja, złoczenie, bronzowanie żyrandoli, kandelabrow i wszelkich bronzów. Bielenie i niklowanie samowarów, maszynek do kawy, rondli i t. p. **ROBOTY KOŚCIELNE** najbardziej zniszczone reperuje dokładnie, sumiennie i złości w ogniu.

Eau Végétale (woda roślinna)

najlepsza i najpewniejsza do farbowania siwych włosów na kolory: Chatain, Brun i Noir.

Eau Végétale zjednała sobie liczną klientelę. **Eau Végétale** jest jedyny kalny i solidny przeciw siwizni. Cena kompletu rb. 2 kop. 50 bez szczotek i pudełka rb. 2, za przesyłkę pocztową kop. 50 drożej. Skład główny w magazynie W. Kwiatkowskiego Bielańska róg placu Teatralnego.

Handlującym rabat.

Osoby zamawiające listownie zechcą nadesłać próbkę włosów dla dokładnego do-brania farby.

232

Dla kaszlących i osłabionych Ekstrakt i Karmelki

FABRYKI

„LELIWA”

w Warszawie
ul. Zielna 21.

w składach aptecznych i aptekach.

359

!!50% taniej!! od cen sklepowych
Maszyny do szycia syst. Singera

Ręczne	rb. 18
Nożne	" 24
Nożne pierścieniowe	" 35
Nożne centroszpulkowe	" 40



Gwarancja na 5 lat. Cichy i lekki chód.

Do nożnych maszyn dodaje się aparat do haftów. Ilustrowane cenniki gratis i franco. Skład fabr. maszyn do szycia

B. RABINOWICZ 146

Warszawa, Marszałkowska 121.

Wysyłka na prowincję za zaliczeniem kolejowem po otrzymaniu zadatku rb. 10

20%
taniej

NAJTAŃSZA FABRYKA CUKIERKÓW

20%
taniej

Czekoladek, Karmelków, Herbatników i wyrobów Pralinowych

K. Wiśniewskiego Złota 35

poleca wyborne herbatniki z najlepszego marcepanu funt	40
Ciasteczka kremowe deserowe	40
Pudełko funt. cukierków od	50
Karmelki kwiatowe	25

Wielki wybór pralinek z najlepszymi smakami naturalnymi.

Taniość lokalu pozwala sprzedawać 20% taniej.

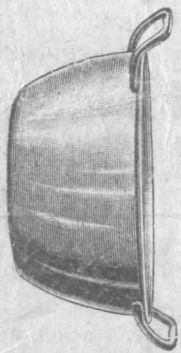
387

NOWO-OTWORZONY ZAKŁAD MEBLOWO-TAPICERSKI

Warszawa i Elektoralna i (vis à vis Banku Państwa).

Poleca wielki wybór mebli najnowszych fasonów, do salonów, gabinetów, buduarów, sypialni i t. p. Robota solidna. Ceny bardzo niskie.

Życzącym na raty. — Podejmuje się robót na wyjazd.



Niklowe Naczynia

**Rondle, Mleczniki, Półmiski
Dzbanki, Miednice, Sztućce**

z różnych metali.

Sprzedaż z ustępstwem od cen fabrycznych.

Zabokrzecki i S-ka

Marszałkowska 124 (dom Rosja).

373

Skład Naczyń Kuchennych i Gospodarskich.

Na Gwiazdke

Na Gwiazdke

Kolekcja upiększeń choinkowych

assortyment kompletny

w cenach rubli

390

1⁵⁰ 2⁰⁰ 2⁵⁰ 3⁰⁰ 4⁰⁰ 5⁰⁰ 7⁵⁰ 10⁰⁰

wysyła pocztą franco za zaliczeniem.

Dom Handlowy „B. Popławski i J. Neufeld“

WARSZAWA,

ulica Zielna Nr. 12.

Oryginalne **MASZYNY do SZYCIA**
Kompanja 250

Kempisty Kasprzycki

Najwięcej gwarantowane i najtaniej za gotówkę i na raty.

SPRZEDAJĄ MAGAZYNY:



WARSZAWA
Nowo-Senatorska 8.

od Trebackiej.

LUBLIN

Krak.-Przedm. 196.

naprzeciw Kościoła św. Ducha

KIELCE

ulica Duża Nr 15.

dom W-go Kozierkiewicza.

Kompania Kempisty Kasprzycki

!!! 60% taniej !!!

Sprzedajemy maszyny systemu Singera
ręczne rb. 16 — nożne rb. 22.

Księgarnia J. Fiszer, Nowy-Swiat 9
w Warszawie — zaleca dzieła pedagogiczne Reussnera do bardzo prędkiej i najłatwiejszej nauki Języków Obcych bez nauczyciela z objaśnieniem wymowy i z kluczem, pod tytułem:

Polsko-Niemiecki kurs wstępny (Elementarz) po kop. 5, 12, 24, i 40; — kurs I-y kop. 80, — kurs II-gi rub. 1.60.

Rusko-Niemiecki po kop. 5, 12, 24, 40 i 2.20.

Polsko-Francuski kurs I-y kop. 1.20 — kurs II-gi kop. 3.20.

Gramatyka Polsko - Francuska kop. 1.20.

Wypisy Francuskie kop. 80.

Polsko-Angielski kurs I-y kop. 75 — kurs II-gi kop. 1.20.

Amerykański Przewodnik kop. 10, mały kop. 5.

Polsko-Ruski Elementarz po kop. 5, 12, 24, 40; — kurs I-szy kop. 1.40; — kurs II-gi kop. 1.80.

Samouczek:



sprzedaż wszędzie.
MAGAZYN WŁASNY
Marszałkowska 116. Front 1-sze
239 piętro Telefon 1406.
Sprzedaż hurtowa i detaliczna

SĄ DO NABYCIA

tegoroczne doskonale urządzone

powidła z wisien i jabłek

Wiśnie suszone

wyborne nawet na zimowe kompoty.
ADRES: Marya Niedzielska, poczta
Krzywe Jezioro, Podolskiej gub., w Stanisławczyku. 369

Nowo założone Biuro Nauczycielskie

E. Sadowskiej

w Mińsku, róg Podgórnej i Sierpuchowskiej Nr 9.

POLECA: Nauczycieli, nauczycielki, bony francuski, niemki, polki, gospodynie, p. służące. Na żądanie sprowadza cudzoziemki. 318

K L A W I O L

Ap. KOWALSKIEGO

(wynalazcy „Sudorynu“ od potu),
aptekarza w Warszawie, Graniczna Nr 10.

BEZ BÓLU

USUWA ODCISKI

brodawki, 348

skórę zgrubiałą na podszewach.

Cena płynu 30 i 50 k., plastra 35 k.

Wysyła się za zalicz. 110 k. 2 płyny, za 30 i 50 k.; lub 2 plastry po 35 k.; albo płyn lub plaster i sudoryn, ceny 80 kop. Żądać wszędzie.

S L Ö J D

354

Pracownia według metody szwedzkiej

M. Dunin Sulgustowska

Wysoka Nr 3.

przyjmuje na naukę dzieci i osoby dorosłe. Lekcje od 1-go października.

PIERWSZORZĘDNE

BIURO NAUCZYCIELSKIE

Antoniny Piaseckiej 111

poleca nauczycieli, nauczycielki, sprowadza cudzoziemki.

Warszawa, ul. Ś-to Krzyska Nr 20.

Każda oszczędna gospodyni

winna mieć mój cennik, który wysyłam franco i gratis. 297

SZ. SZENKMAN,

Warszawa, Marszałkowska Nr. 53 a.

!Uwaga!

Wykrywszy dużo fałszyfikatów, proszę o rekomendowane listy z zamówieniami, a przy odbiorze „Pilinum“ koszt te będą zwrócone. Uważać na własny podpis z boku. Szpitalna Nr 4 m. 16. 345

Kaucjonowane Biuro Nauczycielskie

A. ZALESKIEJ

poleca nauczycieli, nauczycielki, bony Polki i cudzoziemki, panny służące.

WARSZAWA, 198

Marszałkowska Nr. 79—9.

Dla Pań

KRAWIEC DAMSKI 355

ANTONI BILSKI

96 Marszałkowska 96.

Były współpracownik Bogusława Herse. Wykonywa roboty w zakresie damskiej konfekcji wchodzące. — Konfekcja fu-trzana. — Robota solidna, akurata.